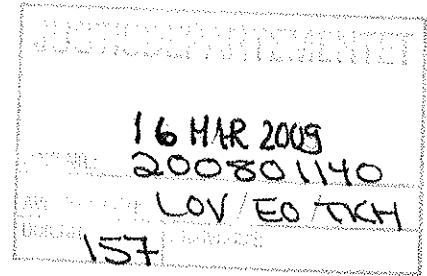

Røyrvik Skogeierlag
V/ Anders Selliås
7898 Limingen

Justis- og politidepartementet
Oslo

Dato: 30. januar 2009

Høringsuttalelse til NOU 2007:13, den nye sameretten

Styret i Røyrvik Skogeierlag hadde torsdag 29. januar møte hvor bl.a. den nye sameretten ble drøftet. Det ble i møtet gjennomgått det tilsendte sammendrag ad. NOU 2007:13 og samtidig gitt fullmakt til styrets leder å forfatte en uttalelse.

Røyrvik Skogeierlag har sine medlemmer og aktivitet innenfor det som vil kalles tradisjonelt samisk område. Slik vil innstillingens mange forslag til rettighetsendringer påvirke oss i vesentlig betydning.

Skogeierlaget har fulgt Røyrvik kommunes behandling av saken og de konklusjoner som har kommet fram i deres vedtak. Man kan av vedtaket anta at kommunen ikke har oppfattet hele omfanget innstillingen kan få for vår virksomhet i utmarka. Det er beklagelig. Ved siden av den kommende naturmangfoldsloven, er nok dette den regulering som vil påvirke våre muligheter til næringsutnyttelse i utmarka i størst grad.

Røyrvik Skogeierlags hovedpunkter er:

1. *Lov om kartlegging og anerkjennelse av eksisterende rettigheter til grunn og naturressurser i de tradisjonelle samiske områdene fra og med Troms fylke og sørover*

Forslaget til denne nye loven, som angivelig er et folkerettslig krav, beskriver i realiteten metode og begrunnelse for overføring av rettigheter til naturressurser fra "bumann" til same i de tradisjonelle samiske områdene. Utvalget har kommet med et lovforslag som har til hensikt å etterprøve eiendomsretten til bl.a. de lovlig kjøpte eiendommer i tidsrommet fra 1700-tallet og framover, i områder hvor det har vært- og er samiske interesser.

Utvalgets sekretariat har overfor meg bekreftet at man forventer rettighetskonflikter i kjølvannet av de saker som kommer opp med hjemmel i denne nye loven. Man vil derfor forberede et apparat til å håndtere dette i form av et meklingsorgan og i siste instans utmarksdomstolen (lovforslagets § 17).

I og med at den tidlige samiske befolkningen ikke hadde tradisjon for å samle på skriftlige nedtegnelser eller for i det hele tatt føre nedtegnelser omkring sin virksomhet finnes det lite eller ingen dokumenterbare bevis for at det er samiske eierrettigheter til områdene. Pga dette bekreftes det fra sekretariatet at man vil fire på kravene til dokumentasjon ved rettslige behandlinger.

Dette er det vanskelig å akseptere i vår rettstat – dette blir en for ekstrem særbehandling av enkeltgrupper.

Det er beviser for at det levde andre folkegrupper også i Røyrvik i yngre steinalder som ikke var av samisk opprinnelse. Dette faktum kan man i denne settingen ikke se bort i fra, da mye dreier seg om alders tids bruk og rettigheter basert på historiske overleveringer mellom generasjoner.

Det må være innlysende for alle parter, at denne rettighetsloven vil bli benyttet av samiske interesser som herigjennom ser en mulighet til å tilegne seg rett til land og vann. I og med at loven vil gjelde all grunn, også privat, så vil mange private grunneiere måtte finne seg i å overlevere familieeiendommer og / eller rettigheter til den samiske befolkningen som kan vise til bruksrett i området. I tillegg til å medføre et ubeskrivelig tap både økonomisk og affeksjonsmessig, vil slike transaksjoner påføre lokalmiljøet store sosiale skader som vil vedvare i generasjoner. De sosiale skadene kan spesifiseres som et ødelagt mellommenneskelig forhold mellom same og bumann. Den gjensidige respekt samer og bofaste har hatt i over 200 år her i Røyrvik vil bli revet vekk ved innføring og uhemmet bruk av denne nye loven.

Som konklusjon vil Røyrvik Skogeierlag fraråde at lovforslaget blir vedtatt i foreliggende form. Det må heller forsøkes å få til ordninger med frivillig avståelse av rettigheter og / eller eiendom. Uansett må det ved bruk av ekspropriasjon, slik det er nevnt i lovforslaget, samtidig etableres nye erstatningsordninger som sikrer et nivå som gjør at ikke bare reelt men også følt tap dekkes økonomisk. Hvis ikke vil det være svært vanskelig å akseptere dette statlige ranet som begrunnes i folkerettslige prinsipper – hvor er bumannens folkerettslige vern blitt av?

2. Gjennom innstillingen gis samiske interesser ved tilpassning av andre lover (P & B lov, bergverkslov mv.) rettigheter og innsigelsesrett som bumannen aldri har hatt i tilsvarende lovverk. Røyrvik Skogeierlag mener alle slike ”nye” rettigheter ikke bare skal gjelde samer men også øvrige rettighetshavere, gjerne med tilbakevirkende kraft hvor det måtte være tjenlig.

3. For øvrig har ikke Røyrvik Skogeierlag vesentlige innspill. Mye av innstillingen vedrører forvaltningsmodell for statlige eiendommer, dette vil vi ikke kunne påvirke i særlig grad uansett, men er oppmerksom på at endringer her gjerne kan få innvirkning også for oss, selv om det kan virke noe uklart på hvilken måte akkurat nå. Det poengteres imidlertid at den jakt og fangst som i dag foregår på statlig grunn må fortsette å være tilgjengelig for fellesskapet, og skal det favoriseres noen skal ikke dette være basert på etnisk tilhørighet men heller på hjemkommune – altså bosatte i kommunen hvor statsalmenningen ligger kan favoriseres foran ”utenbygdsboende”.
Det bør understrekes i den endelige innstillingen som skal oversendes stortinget for behandling, at man åpner for en revisjon av de forskjellige modeller og lovendringer mv. som vil bli iverksatt, eksempelvis etter 3 års erfaringsgrunnlag, uten at slik revisjon krever en lang lovendringsbehandling.

For Røyrvik Skogeierlag

Sign.
Anders Selliås
Leder